

ДИНАМІКА ПРОМІРІВ ТОВЩИНИ ШПИКУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

О.А.Коваль, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський державний аграрний університет

Викладено результати порівняльного аналізу динаміки основних промірів шпигу, які характеризують особливості жировідкладання та формування м'ясності свиней червоно-поясної спеціалізованої лінії, великої білої породи та їх породно-лінійних гібридів.

Изложены результаты сравнительного анализа динамики основных промеров шпига, которые характеризуют особенности жиротложения и формирования мясности свиней краснопоясной специализированной линии, крупной белой породы, а так же их породно-линейных гибридов.

Постановка проблеми. В сучасних умовах у зв'язку з підвищенням попиту споживачів на м'ясу свинину обґрунтованим є напрям племінної роботи на підвищення м'ясності існуючих порід а також створення спеціалізованих м'ясних ліній, родин, типів та порід, таких як українська м'ясна, полтавська м'ясна, червоно-поясна спеціалізована лінія (нині — м'ясо-окорочна порода).

Новітню вітчизняну популяцію червоно-поясних свиней м'ясного напрямку продуктивності було створено колективом науковців під керівництвом академіка УААН В.П.Рибалко. Найважливішою селекційною ознакою при створенні цієї популяції було визначено наступне: кнури-плідники при схрещуванні з матками районованих порід повинні забезпечувати гетерозисний ефект та сприяти одержанню гібридного молодняка, який відповідав би вимогам стандарту на м'ясу свинину при відгодівлі до 120-150 кг.

На сьогоднішній день вже проведено велику кількість досліджень, які вказують на високу ефективність використання свиней червоно-поясної спеціалізованої лінії в системах промислового схрещування і гібридизації для отримання гібридних тварин, здатних давати м'ясні туші за більш високої передзабійної маси [2, 4].

Водночас, стає актуальним питання вивчення особливостей формування м'ясності тварин новостворених генотипів як при чистопородному розведенні, так і при використанні в системі гібридизації.

Стан вивчення проблеми. Як свідчать чисельні дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, проміри товщини шпику на спині мають велике значення в селекційно-племінній роботі, оскільки існують тісні корелятивні зв'язки цих показників з м'ясністю туш [3].

Згідно з результатами цих досліджень, зміна товщини шпику на холці дає добре уявлення про кількість жиру в туші, оскільки у молодих тварин жирова тканина розвивається максимально на цій ділянці. Проте пізніше градієнт максимального росту жирової тканини переходить на попереки, тому у цей період онтогенезу товщина шпику на попереку є кращим показником кількості жиру в туші [1, 5].

Отже, характер підшкірного жировідкладання свиней має свої особливості і достатньо характеризує м'ясні якості свиней.

Завдання і методика досліджень. Нашими дослідженнями передбачалось вивчити формування м'ясності в динаміці росту свиней червоно-поясної спеціалізованої лінії при розведенні "в собі" і в реципрокних поєднаннях з великою білою породою.

Відповідно до мети досліджень, для оцінки м'ясо-сальних якостей свиней різних генотипів одним із завдань передбачалось вивчити особливості змін основних промірів товщини шпику у динаміці росту піддослідних тварин.

Для проведення досліду було сформовано 4 групи молодняка свиней по 30 голів в кожній: I (контрольна) — чистопородні тварини великої білої породи, II група — м'ясні свині червоно-поясної спеціалізованої лінії, III — породно-лінійні гібриди від поєднання маток великої білої породи з червоно-поясними кнурами і IV група — породно-лінійний молодняк від поєднання маток червоно-поясної спеціалізації з плідниками великої білої породи.

Для оцінки рівномірності розподілення шпику по тулубу проводили контрольні забої тварин (по 3 голови з кожної групи), по досягненні ними живої маси 20, 40, 60, 80, 100 і 120 кг.

Згідно з прийнятими у свинарстві методиками вимірювали товщину шпику на холці, над 6-7-м грудними хребцями, над першим поперековим хребцем і на крижах.

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями підтверджено закономірність збільшення товщини шпику в процесі росту тварин всіх піддослідних груп, незалежно від їх генотипу.

Характерною особливістю є те, що в перші місяці після народження інтенсивно збільшувалася товщина шпику на ділянці холки і на рівні 6-7-го грудних хребців.

Із збільшенням живої маси піддослідного молодняку точка максимального наростання зсувалася, внаслідок чого сало по тулубу розподілилося нерівномірно.

Найбільша товщина його за різних вагових категорій піддослідних свиней всіх груп була на холці, найменша — на попереку (рис.1).

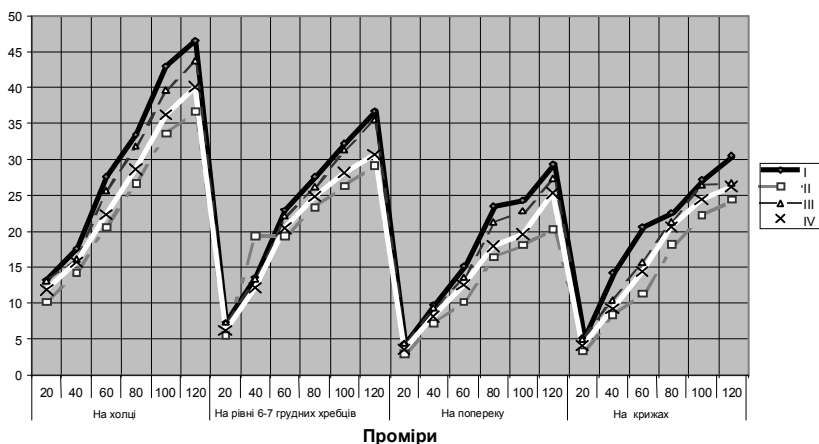

Рис.1. Динаміка товщини шпику залежно від передзайної маси

Як свідчать дані (рис.1), протягом всього досліджуваного періоду молодняк великої білої породи і породно-лінійні гібриди, одержані від маток великої білої породи і червоно-поясних плідників, характеризувалися найбільшими промірами шпику, а чистопородні червоно-поясні м'ясні свині і гібридний молодняк від поєднання маток червоно-поясної лінії з плідниками великої білої породи — найменшими.

За всіх вагових категорій відмічено суттєву різницю між групами за товщиною шпику на холці та на рівні 6-7-го грудних хребців.

хребців. Особливо чітко це простежується в період росту піддослідних тварин після досягнення живої маси 100 кг.

Так, у молодняку великої білої породи товщина шпику на холці за маси 120 кг збільшилася на 3,6 мм, над 6-7-м грудними хребцями — на 4,5 мм, тобто відповідно на 8,4 і 13,9% більше порівняно з аналогічними показниками за живої маси 100 кг.

У червоно-поясних свиней при розведенні “в собі” за період росту від 100 до 120 кг товщина шпику на холці збільшилась на 3,1 мм і над 6-7-м грудними хребцями — на 1,9 мм, або на 9,2 і 11,2% відповідно.

Таким чином, у тварин червоно-поясної спеціалізованої лінії в період росту після досягнення живої маси 100 кг процес накопичення жиру йде більш повільними темпами порівняно з аналогами великої білої породи, що призводить до утворення порівняно тонкого шару сала на холці і над 6-7-м грудними хребцями.

Стосовно показників товщини шпику на попереку і крижах, то ці відмінності виявились незначними. Однак у молодняка великої білої породи простежувалася тенденція до більш інтенсивного жировідкладання і в цих ділянках.

Аналіз динаміки товщини шпику (табл.1) показав, що тварини червоно-поясної спеціалізованої лінії мали найбільш тонке сало на холці, на рівні 6-7-го грудних хребців, попереку і крижах у всі вікові періоди.

Породно-лінійні гібриди III і IV груп, одержані від реципрокного схрещування великої білої породи з червоно-поясними м'ясними свинями, за показниками товщини шпику займали проміжне положення між материнською та батьківською формами.

Висновки та пропозиції.

1. Результати порівняльного вивчення динаміки підшкірного жировідкладання свиней різних генотипів підтвердили закономірність вікового збільшення товщини шпику в міру збільшення живої маси молодняка свиней.

2. Нашими дослідженнями встановлено специфіку розподілу жирової тканини у динаміці росту свиней великої білої породи, червоно-поясної спеціалізованої лінії, а також їх породно-лінійних гібридів.

Таблиця 1

Показники товщини шпику залежно від передзабійної маси							
Група	Проміри шпику, мм	Жива маса, кг					
		20	40	60	80	100	120
I	На холці	13,2	17,6	27,6	33,4	42,9	46,5
	На рівні 6-7-го грудних хребців	7,3	13,6	22,9	27,6	32,2	36,7
	На попереку	4,4	9,7	15,2	23,5	24,3	29,3
	На крижах	5,1	10,6	16,3	22,6	27,2	30,5
II	На холці	10,2	14,2	20,6	26,7	33,6	36,7
	На рівні 6-7-го грудних хребців	5,5	10,6	19,4	23,4	26,3	29,2
	На попереку	3	7,2	10,2	16,4	18,1	20,3
	На крижах	3,3	8,4	11,4	18,2	22,3	24,5
III	На холці	13,1	16,1	25,6	31,8	39,6	43,7
	На рівні 6-7-го грудних хребців	7,3	13,3	22,1	26,2	31,3	35,6
	На попереку	4,4	9,4	13,6	21,2	22,8	27,4
	На крижах	5	10,4	15,7	21,3	26,4	26,7
IV	На холці	11,8	15,7	22,3	28,6	36,2	40,1
	На рівні 6-7-го грудних хребців	6,2	12,1	20,4	24,8	28,2	30,6
	На попереку	3,5	8,1	12,5	17,9	19,6	25,3
	На крижах	4,1	9,2	14,4	20,6	24,4	26,2

3. Виявлено позитивний вплив тварин червоно-поясної спеціалізованої лінії на формування м'ясо-сальних якостей відгодівельного молодняка, одержаних від поєднання зі свинями великої білої породи за схемою реципрного схрещування.

4. Проміри товщини шпику на спині достатню мірою характеризують ступінь ожиріння туш і повинні їй надалі застосовуватись як важлива селекційна ознака у селекційній роботі, спрямованій на підвищення м'ясності свиней.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кабанов В.Д. Формирование мясной продуктивности свиней // Свиноводство. – 2002. – № 5. – С.28 -29.
2. Медведєв В.О. Підвищення м'ясності свиней. – К.: Урожай, 1976. – С.6-56.
3. Никитченко Л.Н. Гетерозис в свиноводстве. – Л.: Агропромиздат, 1987. – 515 с.

4. Рыбалко В.П., Акимов С.В., Смыслов С.Ю. Сравнительная оценка свиней различных генотипов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2002. – Вип. 3. – С. 79-81.

5. Сербулова О.В., Фесенко О.Г. Прижизненное определение толщины шпига как метод изучения жиросложения у свиней // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2002. – Вип. 3. – С. 50-54.